7/5506

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : 16APK0201ARGE-940 61394 9/5/2005
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M. Başkanlığı Genel Sekreterliği KAN.KAR.DAİ.BAŞK.'nın 06.04.2005 gün ve A.01.0.GNS.010.00.02-10293 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL'in 7/5506-10302 Esas No'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Atilla KOÇ
Bakan

EKLER :
1- Cevap (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

İnönü Bulvarı No:5 06100 Emek / ANKARA Tel: (0312) 2969316 Fax: (0312) 212 88 67
www.kultur.gov.tr E-Mail: kultur@kultur.gov.tr

7/5506

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL'İN 7/5506-10302 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI

Geçtiğimiz günlerde "Dünya Tiyatrolar Günü" kutlanmıştır. Tüm dünyada büyük bir coşkuyla kutlanan bu gün, bizim ülkemizde oldukça sönük geçmektedir. Çünkü ülkemizde tiyatroyla ilgili gerekli bilinç zamanında yaratılamamaktadır.

Çocuklarımız ve gençlerimiz tiyatroyla ilgili gerekli eğitime sahip olamadıkları için ülkemizde tiyatroya olan ilgi her geçen gün azalmaktadır.

Uluslar arası sanat alanları bulunan tiyatronun çocuklarımız, gençlerimiz ve halkımız arasında sevdirilmesi ve ülke genelinde yaygınlaştırılması gerekmektedir.

SORU 1. Ülke genelinde halen faaliyet gösteren devlet tiyatrosu sayısı ne kadardır?

CEVAP 1- Devlet Tiyatroları bugün yerleşik olarak 12 ilde 28 sahnede hizmet vermektedir. Ortalama her yıl 100-120 oyun sahneleyen Devlet Tiyatroları düzenlediği yurt içi turneleriyle bütün illere ve pek çok ilçeye giderek oyunlarını sergilemektedir. Devlet Tiyatroları yalnızca 2003-2004 yaz sezonunda 81 il 140 ilçe ve 70 köye turne yapmış 400 yerleşim yerinde temsiller vermiştir. Ayrıca kış sezonu boyunca 200 -300 yerleşim bölgesinde temsiller vermiştir. Bu sezon ise Devlet Tiyatroları 600-700 yerleşim birimine turne yapmıştır.

1962 yılından bu yana, her yıl 27 Mart tarihinde "Dünya Tiyatro Günü" kutlanmaktadır. Bu kutlama çerçevesinde ITI üyesi tüm ülkelerde gerçekleştirilen kutlama programı ülkemizde de aynı şekilde gerçekleştirilmektedir. Kutlama günü dünyaca tanınmış bir sanatçı tarafından kaleme alınan bir bildiri okunmakta ve o gün ITI'ye üye olan tüm tiyatrolar, kapılarını seyircilerine ücretsiz olarak açmaktadır. 27 Mart "Dünya Tiyatro Günü" ülkemizde de diğer ülkelerdeki gibi gerçekleştirilmektedir.

1977 yılında Türkiye'nin "her ülkenin kendi sanatçısının hazırladığı bildirinin okunması" önerisi, ITI tarafından benimsenmiş ve o tarihten itibaren her ülke kendi sanatçısının bildirisini okuyarak kutlamaları başlatmıştır. Bu doğrultuda davranan ve 27 Mart Dünya Tiyatro Günü'nü kutlamayı sürdüren Devlet Tiyatroları; 2003- 2004 sezonunda yalnızca Ankara'da 64 ücretsiz gösterim gerçekleştirmiştir.

Devlet tiyatroları Dünya Tiyatro gününü; 27 mart 2005 de açılışı yapılan ve bu yıl 7.ncisi gerçekleştirilen "Devlet Tiyatroları Sabancı Uluslararası Tiyatro Festivali" ile karşılamış ve tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de Dünya Tiyatro Günü büyük bir coşkuyla kutlanmıştır.

Adana'da 27 Mart -30 Nisan 2005 tarihleri arasında yurt içinden ve yurt dışından pek çok tiyatro topluluğu temsiller vermiş ayrıca topluluklar temsillerini 26 Nisan 2005'e kadar İstanbul'da da seyirciye sunmuşlardır. 27 Mart Dünya Tiyatro Gününü uluslararası bir festivalle açmak ve bu kutlamaları bir ay boyunca sürdürmek Dünya'da çok az ülkenin gerçekleştirebileceği bir etkinliktir.

Son yıllarda eğitim enstitülerinde ve öğretmen yetiştiren üniversitelerin türkçe bölümlerinde okuyan öğretmen adaylarına "Tiyatro" dersleri konulmuş ve bu konuda donanımlı olarak yetişmeleri sağlanmaya başlanmıştır. Bunun sonucu olarak İlköğretim okullarında eğitim gören öğrenciler, tiyatro konusunda belli ölçüde bilgilendirilmeye başlanmıştır. Bu nedenle hemen hemen her yıl ülkenin birçok okulundan (ilköğretim, lise, üniversite düzeyinde) Bakanlığıma oyun metni isteme talepleri gelmekte ve Bakanlığımca bu istekle karşılanmaktadır. Bunun dışında askeri, resmi, sivil kurum ve kuruluşlara başta oyun metni olmak üzere, rejisör yardımı yapılmaktadır. (Yılda ortalama 1000 oyun)

Ayrıca, her yıl örneğin Van Akdamar Tiyatro Şenliği'nde bölgedeki okulların öğretmenleriyle birlikte yapılan çalışmalar sonucu bütün okullar oyunlarını Van Devlet Tiyatrosu sahnesinde Devlet Tiyatroları organizasyonuyla oynamaktadır.

Adana Devlet Tiyatrosu "Bütün Çocuklar Tiyatroya" kapsamında valilik ve belediye ile işbirliği kurarak bütün çocukların araçlarla tiyatroya getirilmesi ve oyun izlemesi sağlanmaktadır. Emniyetle işbirliği yapılarak 15–20 kadar sokak çocuğunun her cumartesi oyun izlemesine olanak veriliyor. Bu örnekleri olabildiğince çoğaltabiliriz.

Bütün yerleşik bölge tiyatrolarında sanatçılar, çocuklara ve gençlere yönelik kurslar ve tiyatro eğitimi çerçevesinde programlar düzenlemektedirler. Dolayısıyla gerek çocuk oyunlarının seyircisi gerekse gençler ve yetişkinler için hazırlanan oyunların seyircilerinde büyük artış görülmektedir. Kâr amacı gütmeyen Devlet Tiyatroları kuruluş amaçlarından olan tiyatroyu yaygınlaştırmak için ücretlerini daha düşük tutmakta, %90 ları geçen seyirci doluluk oranıyla perdelerini açmaktadır.

SORU 2. Hangi illerimizde devlet tiyatrosu yoktur. Bu illerde devlet tiyatrosu açılması yönünde çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP 2- 12 İlde Devlet Tiyatrosu vardır. Bunlar:

Ankara Devlet Tiyatrosu, İstanbul Devlet Tiyatrosu, İzmir Devlet Tiyatrosu, Bursa Devlet Tiyatrosu, Adana Devlet Tiyatrosu, Antalya Devlet Tiyatrosu, Diyarbakır Devlet Tiyatrosu, Konya Devlet Tiyatrosu, Trabzon Devlet Tiyatrosu, Sivas Devlet Tiyatrosu, Erzurum Devlet Tiyatrosu, Van Devlet Tiyatrosudur. Ancak:

Ankara Devlet Tiyatrosu : Kırşehir, Yozgat, Nevşehir, Kırıkkale, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Karabük, Zonguldak, Bartın,

İstanbul Devlet Tiyatrosu : Sakarya, Bolu, Kocaeli, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne,

Bursa Devlet Tiyatrosu : Eskişehir, Bilecik, Yalova, Balıkesir, Çanakkale,

İzmir Devlet Tiyatrosu : Muğla, Aydın, Manisa, Uşak, Afyon, Kütahya,

Antalya Devlet Tiyatrosu : Denizli, Burdur, Isparta,

Trabzon Devlet Tiyatrosu : Rize, Artvin, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop,

Erzurum Devlet Tiyatrosu : Gümüşhane, Bayburt, Ardahan, Kars, Ağrı, Erzincan,

Van Devlet Tiyatrosu : Bingöl, Muş, Bitlis, Siirt, Hakkari,

Diyarbakır Devlet Tiyatrosu : Tunceli, Malatya, Elazığ, Adıyaman, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Şırnak,

Adana Devlet Tiyatrosu : Kahramanmaraş, Gaziantep, Kilis, Hatay, Osmaniye, İçel,

Konya Devlet Tiyatrosu : Karaman, Niğde, Aksaray,

Sivas Devlet Tiyatrosu :Kayseri, Erzincan,Tokat, Amasya İllerine düzenli olarak turneler düzenleyerek temsiller vermektedir.

Gaziantep Devlet Tiyatrosu açılmış olup, yerleşik kadroya geçilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Devlet Tiyatroları turne düzeneğiyle her ay 4 ayrı oyunla Gaziantep seyircisini buluşturmaktadır. İdealimiz her İl'e yerleşik tiyatro kazandırabilmektir. Pek çok ilimizde tiyatroların onarımları yapılmıştır. Bu sayede seyircinin daha güzel, daha kullanışlı mekanlarda oyun izlemeleri sağlanmıştır.

Devlet Tiyatroları özellikle Orta ve Doğu Anadolu'da sürekli hizmet veren tek tiyatro kuruluşudur. Ayrıca Devlet Tiyatroları diğer ödenekli ve özel tiyatroların bütçelerinin ve kadrolarının elvermediği prodüksiyonları gerçekleştirebilmektedir.

Yerleşik Tiyatro bulunmayan İllerde nüfus verileri, bütçe kadro koşulları ve lojistik planlamasının uygunluğu oranında yerleşik tiyatronun açılması için çalışmalar yapılmaktadır. Devlet Tiyatroları sezonu kapatmamak amacıyla yaz temsilleri hazırlamak, nüfusun yoğunlaştığı bölgelerde faaliyeti sürdürmek ve bunu turizm anlayışıyla örtüştürmek için artık tiyatro sezonunu kapatmamaktadır.

Yarının sanatçı ve seyircisini yetiştirmek için Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilgili birimleri ile ortak proje üretmek için çalışmalar yapmaktadır.

56 yıllık tiyatro geçmişiyle Devlet Tiyatroları Türkiye genelinde süreklilik taşıyarak sanatsal hizmet gören tek tiyatro kurumu olarak önemlidir. Devlet Tiyatrolarında nihai amaç;

Türkiye'de her kentte bir yerleşik tiyatro kurmak,

Ulusal tiyatroyu var etmek için daha çok oyun yazarının yetişmesini sağlamak

AB ve ABD tiyatrolarındaki teknolojiyi yerleştirmek ve geliştirmek

Türk oyunları, rejisörleri, tasarımcıları, ve oyuncuları ile uluslar arası platformda vazgeçilmez bir yer edinmektir.

Devlet Tiyatroları daha fazla seyirciye ulaşmak için Ankara'da 2003 – 2004 sezonunda açılışı yapılan Akün sahnesini hizmete sunmuştur. Çayyolu Projesini ise gerçekleştirmek ve yeni sezonda hizmete açmak için çalışmalarını sürdürmektedir. Marmara bölgesinde talepleri karşılayabilmek için vapurla yüzen tiyatro oluşturma projesi vardır. Ayrıca, üç yıl içinde İstanbul'da biri Avrupa biri Anadolu yakasında olmak üzere iki sahne daha açabilmek için çalışmalar yapılmaktadır.

SORU 3. Devlet tiyatrolarının faaliyetlerinin arttırılması yönünde çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP 3- Bakanlığımın gerçekleştirdiği ve yürütmekte olduğu önemli faaliyet ve projeler:

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü;

a- Uluslar arası festivaller düzenlemekte, uluslararası festivallere katılmaktadır. Devlet Tiyatroları Ulusal ve Uluslar arası olmak üzere 5 festivale ev sahipliği yapmaktadır. Çağrılı olarak gittiği yutdışı festivallerde, yerli yazarlarımızın oyunları 15 kez temsil edilerek 6000 seyirciye ulaştırılmıştır.

b- Eğitim faaliyetlerine katkıda bulunmaktadır.

c- Mesleki eğitim adına çeşitli kurum ve kuruluşlarla ortak proje geliştirmekte ve hayata geçirmektedir.

Dünyada özellikle Avrupa ve Amerika'da ulusal tiyatroya geliştirmek için kendi yazarlarına yöneliş ve dil sorununu asgariye indirme yolunda beden dilini ortaya çıkaran bir hareket başlamıştır. Devlet Tiyatroları da her sezon %60 oranını aşan telif oyun politikasıyla bu eğilimin izdüşümündedir. Katıldığı uluslararası festivallerde uyum sağlamak amacıyla beden dilinin öne çıkarıldığı oyunlara yönelim başlamıştır. Ayrıca repertuar politikasında yurtdışına gönderilen oyunlarda kendi yerel motiflerimizi ve kültürümüzü tanıtma eğilimi iki yıldan bu yana sürdürülmektedir.

Son birkaç yıldır özellikle AB ülkeleri çeşitli uluslardan oyuncuları bir araya getirerek ortak prodüksiyonları üretme projeleri yapmaktadır. Devlet Tiyatroları da bu projelerde yer almaktadır.

Devlet Tiyatroları daha çok koltuk sayısına ulaşmak için faaliyetlerini sürdürmekte, faaliyetlerini geliştirmek ve çoğaltmak için çalışmakta ve proje üretmektedir. Örneğin bu yıl ilk kez, 23 Nisan haftasında yapılan çocuk tiyatroları şenliklerine uluslararası bir boyut kazandırılmıştır. Bu çerçevede "Küçük Hanımlar Küçük Beyler Uluslararası Çocuk Tiyatroları Festivali" yapılmıştır. Bu Festivale Singapur, Avusturya, Bulgaristan, Belçika, İtalya, Almanya, Macaristan olmak üzere çeşitli ülkeler katılmıştır. Kanada ve Yunanistan tiyatrolarıyla atölye çalışmalarına yer verilmiştir.

SORU 4. Devlet tiyatrolarındaki mevcut kadroların arttırılması yönünde çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP 4- Devlet Tiyatroları'nın çalışmalarına temel teşkil eden değerler, standart ve idealler vardır.

Devlet Tiyatroları'nın çalışmalarına temel teşkil eden değerler, yazar, rejisör, tasarımcı, dramaturg, oyuncu ve teknik personel potansiyellerdir. Bu potansiyellerin verimli ve nitelikli üretimleri doğru, güzel ve determinist yararlı prodüksiyonlardır. Standartların nominal bir ölçütü ise ancak, ödüller ve kamuoyu beğenisi olarak değerlendirilebilir.

Bütün bu sözü edilen etkinlikler yılda 1500 rol; 700 sanatçı tarafından gerçekleştirilmektedir. Devlet Tiyatroları perdelerini yılda 5000 kez açmaktadır. Elbette daha fazla kadroyla daha geniş çapta faaliyet göstereceği inancıyla kadroları nitelik ve nicelik açısından artırmak için zaman zaman sınavlar yapılmaktadır. Bu nedenle iki yıl önce oyunculuk ve teknik eleman sınavı yapılmıştır. 2005 Haziran ayında yeni bir sınav açılması için çalışılmaktadır.